

Adli Raporlamada Karşılaşılan Nadir Radyolojik Görüntülere Sahip Olgular

90. BÖLÜM

Toygün Anıl ÖZESEN
Kenan KAYA

GİRİŞ

Biyomedikal teknoloji alanındaki gelişmeler, bilişim teknolojilerinin gelişimi ile beraberlik göstermektedir. Teknolojinin gelişmesiyle kullanıma giren tetkik yöntemleri, tetkik cihazları hızla gelişmekte ve çoğalmakta, bunun sonucunda tıp literatürü gün geçtikçe zenginleşmektedir. Bu zenginleşmeyle beraber Adli Tıp alanında da yeni tetkik ve görüntüleme cihazları kullanıma girmektedir.

İnsan, tamir mekanizmaları olan homeostazisi sağlamaya çalışan bir organizmadır. Bu nedenledir ki herhangi bir travma sonrası bulguların kayıt altına alınması gerekmektedir. Bu kayıt altına alınma sürecinde ise olay sonrası olan görüntüleme tetkikleri kişide meydana gelen yaralanmaların hem iyileşme sonrasında hem de meydana gelen olaydan yıllar sonra ne şiddette olduğunun objektif bir şekilde değerlendirilebilmesini sağlayabilmektedir.

Radyolojik görüntüleme tetkikleri, Türk Ceza Kanunu'nda yer alan maddeler gereği adli travma olgularının kemik kırık ağırlık derecelendirilmesi başta olmak üzere hayati tehlike meydana getiren yaralanmaların tespiti, yaralanmaların basit tıbbi müdahale ile giderilip giderilemeyeceği ve daha birçok hususta önemli yer tutmaktadır. Kemik kırıklarının saptanmasında kullanılan yöntemlerin en başında Direkt Grafiler gelmektedir. Ancak şüpheli durumlarda ise Bilgisayarlı Tomografi ve Manyetik Rezonans Görüntüleme gibi yöntemler de kullanılmaktadır (1). Direkt Grafiler ile kulla-

nımına başlanan radyolojik tetkikler günümüzde artık Post-mortem inceleme için bile kullanılmaya başlanmıştır. İlk Post-mortem BT taraması 1977 yılında Wullenweber tarafından intrakranial ateşli silah yaralanması olan bir cesedin incelenmesinde kullanılmıştır (2). Post-mortem elde edilen adli amaçlı görüntüleme yöntemleri "virtopsi" olarak adlandırılmaktadır. Virtopsinin en büyük avantajı, otopsi uygulamalarında meydana gelen artefaktlar meydana gelmeden, gerçek zamanlı interaktif olarak vücudun veya bir anatomik bölgenin incelenebilmesidir (3).

Radyolojik görüntüleme tekniklerinin yaralanma derecelerin tespiti dışında, epifiz plaklarının değerlendirilmesi yöntemiyle yaş tespiti, toplu mezarlarda veya bulunan cesetlerde kimlik tespiti gibi birçok alanda da adli amaçlarla kullanımı mevcuttur.

Çalışmamızda adli rapor düzenlenmesi amacıyla başvuran 3 olgu üzerinden radyolojik tetkiklerin raporlama sürecinde önemi ele alınacaktır.

OLGULAR

Olgu-1- (Hayat Kurtaran Atrofi)

Tarafımıza adli rapor düzenlenmesi istemiyale gönderilen, altmış beş yaşında, erkek olgunun, kendi evinde üvey oğluyla olan tartışmada başına ekmek bıçağı saplanması sonrası 112 acil yardım ekipleri tarafından hastaneye getirildiği, hastanede yapılan ilk muayenesinde, hastanın genel durumu-

ketleri ile pasif olarak veya laksatifler ve bağırsak irrigasyonu ile kendiliğinden çıkış desteklenerek yapılabilir. Madde paketlerinin endoskopi ile vücut dışına çıkarılması, lateks paket sargılarının delinme ve parçalanma riski yüksek olduğundan ilk seçenek olarak önerilmemektedir (22). Cerrahi tedavi gastrointestinal obstrüksiyon, perforasyon, kokain toksisitesi veya konservatif tedaviye rağmen madde içerikli paketlerin 5 günden fazla vücutta kalması durumunda endikedir (23). Bu olgu eşliğinde de görüldüğü üzere adli vakanın tespiti, doğrulanması, raporlanması bazen sadece radyoloji bağımlı olabilmektedir.

Ateşli silah yaralanmaları Adli raporlama sürecinde oldukça sık karşımıza çıkan olgulardır. Bu olgularda ateşli silah ürününün yeri, trasesi, girişi ve çıkışı lezyonları olgunun değerlendirilmesinde çok önemlidir. Baş bölgesinden saçma ile yaralanan olgumuzun yapılan radyolojik tetkiklerinde yaralanma bölgesinden uzakta, batında saçma tanesi olduğu tespit edilmiş ancak yapılan fizik muayenesinde batında herhangi bir lezyon olmadığı tespit edilmiştir. Tarafımızca incelenen radyolojik tetkiklerinde ilgili saçma tanesinin gastrointestinal yolu takip ederek vücudu terk ettiği görülmüştür. Hastanın tarafımızca yapılan muayenesinde de batında herhangi bir yaralanmasının olmadığı görülmüştür. Radyolojik tetkikler sayesinde rapor sonuç kısmının değişerek, meydana gelen yaralanmanın kişinin yaşamını tehlikeye sokan bir durum olmadığı şeklinde raporlanmıştır.

Radyolojik tetkikler, klinik tanıların doğrulanmasını ve bu sayede daha objektif, daha adaleli bir şekilde Adli raporlama gerçekleştirilmesine yardımcı olmaktadır. Klinik ve Radyolojik tanıların yaralanma dereceleri konusundaki değerlendirme farklılıklarını araştıran Kavaklı'nın çalışmasında, Medikolegal değerlendirilmesi Radyoloji konsültasyonu sonrası yapılan 327 olgunun; %29.4'ünün yaralanmasının yaşamsal tehlike meydana getirmiş olduğu, %70.6'sının yaralanmasının vücutta kemik kırılmasına neden olduğu belirlenmişken, olguların medikolegal değerlendirilmesinin Radyoloji konsültasyonu yapılmaksızın, sadece klinik tanılarına göre yapılmış olduğu durumda ise; %37'sinin yaralan-

masının yaşamsal tehlike meydana getirmiş olduğu, %84.7'sinin yaralanmasının vücutta kemik kırılmasına neden olduğu sonucuna ulaşılabileceğini belirtmiştir (24).

SONUÇ

Travmalı olguların değerlendirmesinde radyolojik tetkiklerin incelenmesi oldukça önem taşımaktadır. Fizik muayene ve radyolojik tetkiklerin incelenerek kombine edilmesi ile hem raporlama sürecinin daha objektif olması hem de olay sonrasında yaralanmanın yeniden değerlendirilmesini gerektiren işlev kaybı/azalması, olay ile illiyet durumu, maluliyet oranı hesaplanması vb. durumlarda kişi veya kişilerin hak kaybına uğraması engellenebilmekte, adaletin sağlanması için gerekli olan kanıtların hepsi saklanabilmektedir.

KAYNAKLAR

1. Oyar O, Aktuğlu K. The role the radiologist and radiologic imaging in trauma. *Ulusal Travma ve Acil Cerrahi Dergisi* 2000;6(2):75-80. .
2. Wullenweber R, Schneider V, Grumme T. A computer-tomographical examination of cranial bullet wounds, *Zeitschrift für Rechtsmedizin*. 1977; 80: 227-246.
3. Thali MJ, Yen K, Schweitzer W. Virtopsy, a new imaging horizon in forensic pathology: virtual autopsy by post-mortem multislice computed tomography (MSCT) and magnetic resonance imaging (MRI), A feasibility study. *J Forensic Sci* 2003; 48 (2): 386-403.
4. Dirnhofer R, Jackowski C, Vock P. Virtopsy: Minimally Invasive, Imagingguided Virtual Autopsy. *RadioGraphics* 2006; 26: 1305-33. .
5. Çetin G, Yorulmaz C. Yeni Yasalar Çerçevesinde Hekimlerin Hukuki ve Cezai Sorumluluğu, Tıbbi Malpraktis ve Adli Raporların Düzenlenmesi. *İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Sürekli Tıp Eğitimi Komisyonu* 2006:15-95.
6. Balcı Y, Güzel S, Çetin G. *Yeni Türk Ceza Kanunu Çerçevesinde Düzenlenecek Adli Raporlar İçin Kılavuz*, Adli Tıp Kurumu Başkanlığı, Adli Tıp Uzmanları Derneği, Adli Tıp Derneği, 2005. Erişim adresi: <http://www.ctf.edu.tr/stek/pdfs/48/4814.pdf>.
7. 01.06.2005 tarih ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu. .
8. Mason F. Case Of Young Man Who Had A Pitchfork Driven Into His Head Four Inches Who Speedily Got Well 1806. *Lancet*, 1870; 1: 700-70.
9. Kreck CF, De Vilers JC. Vascular lesions to transcranial stab wound. *J Neurosurg*. 1984; 60: 42-45.
10. Van-dellen JR, Lipschitz R. Stab wound of the skull. *Surg Neurol*, 1978;10:110-114. .

11. Bauer M, Patzelt D. Intracranial stab injuries: case report and case study. *Forensic Science International* 2002; 129:122- 127 DOI: [https://doi.org/10.1016/S0379-0738\(02\)00271-2](https://doi.org/10.1016/S0379-0738(02)00271-2) .
12. Ueno Y, Asano M, Nushida H,et al. An usual case of suicide by stabbing with a falling weighted dagger. *Forensic Sci Int*, 1999; 101: 229-236.
13. Dempsey LC, Winestock DP, Hoff JT. Stab Wounds of The Brain. *West J med*, 1977; 126: 1-4.
14. Özer E, Şam B, Özdeş T, Dokgöz H. Paket vücut sendromuna bağlı kokain intoksikasyonu sonucu ölüm: Olgu sunumu. *Adli Tıp Bülteni*, 2005;10(2):62-65. .
15. Alkan N. Paket vücut sendromu. *Bağımlılık Dergisi* 2004;5(2):35-41. .
16. Stewart A, Heaton ND, Hogbin B. Body packing — a case report and review of the literature. *Postgraduate Medical Journal* 1990; 66:659–661. .
17. Glass JM, Scott HJ. Surgical mules: The smuggling of drugs in the gastrointestinal tract. *Journal of the Royal Society of Medicine* 1995; 88:450–453. .
18. Joynt BP, Mikhael NZ. Sudden death of a heroin body packer. *Journal of Analytical Toxicology* 1985; 9:238–240. .
19. Heinemann A, Miyaishi S, Iwersen S, Schmoldt A, Puschel K. Body-packing as cause of unexpected sudden death. *Forensic Science International* 1998; 92:1–10.
20. Wetli CV, Mittleman RE. The ‘Body Packer Syndrome’—toxicity following ingestion of illicit drugs packaged for transportation. *Journal of Forensic Science* 1981; 26:492-500.
21. Medscape (2018), Cocaine Toxicity 2018. 02.10.2020 tarihinde <https://emedicine.medscape.com/article/813959-overview#a1> adresinden ulaşılmıştır.)
22. Ngatchou W, Lemogoum D, Essola B, et al. Cannabis body packing: a case report. *Pan Afr Med J*. 2016;24:327. Published 2016 Aug 30. doi:10.11604/pamj.2016.24.327.9450
23. Turkel Kucukmetin N, Gucyetmez B, Poyraz T et al. Foreign material in the gastrointestinal tract: cocaine packets. *Case Rep Gastroenterol*. 2014;8:56-60.
24. Dr.Uğur Kavalı, *Travmalı Olgularda Radyolojik Tanının Medikolegal Değeri*, Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı, Uzmanlık Tezi, İzmir 2012.